

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119206030
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Chalupka
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1119206030.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Jany Richterovej v právnej veci žalobkyne: C. D., E. XX. XX. XXXX, J. I. B. XXX, J., v zast.: URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom: Havlíčkova 16, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, IČO: 30 807 484, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o antidiskriminačnej žalobe, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, č.k. 23C/21/2019-334 zo dňa 10.02.2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovanému n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanej nepriznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, § 2 ods. 1, § 2a ods. 1, 3, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 9 ods. 1, § 11 ods. 1, 2 zák. č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase, žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 30. 04. 2019, v spojení s doplneniami doručenými na výzvu súdu dňa 20. 08. 2019 a 29. 08. 2019, domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd medzitýmnym rozsudkom určil, že I. žalovaná sa svojím konaním, a to rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 38023-2/2019-BA zo dňa 12. 03. 2019 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, č. 2921-14/2019-BB zo dňa 07. 01. 2019 dopustila vo vzťahu k žalobkyňi porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení z dôvodu jej manželského a rodinného stavu, II. žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení z dôvodu jej manželského a rodinného stavu, o ktorej výške bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí. V konečnom rozhodnutí sa domáhala aj uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyňi jednorazové odškodnenie v zmysle § 94 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. vo výške 23.096,47 eur, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z.z. v sume 2000 eur za súčasného priznania nároku na náhradu trov konania.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby, keď žalobkyňa súdu neprezentovala objektívne skutočnosti vzbudzujúce dôvodnú obavu o nerovnom zaobchádzaní žalovanej, v dôsledku čoho sa v spore ani neaktivovalo obrátené dôkazné bremeno.

4. Žalobkyňa v prejednávanej veci namieta v postupe a rozhodovaní žalovanej o ňou uplatnenej dávke sociálneho poistenia (jednorazové odškodnenie) nerovné zaobchádzanie z dôvodu manželského a rodinného stavu, keď nerešpektujú jej postavenie dlhoročnej životnej partnerky a snúbenice poškodeného U.. X., zomrelého v dôsledku pracovného úrazu, s odvolaním sa na striktné formalistický výklad ust. § 94 ods. 1 ZoSP, jej žalovaná nepriznala nárok na jednorazové odškodnenie.

5. Medzi stranami nebola sporná existencia dlhoročného partnerského vzťahu žalobkyne a poškodeného U.. X. a jej status snúbenice, tak ako to písomne čestne prehlásila v správnom konaní. Rovnako sporným nebol ani dôvod, pre ktorý žalovaná nepriznala žalobkyňi nárok na dávku úrazového poistenia, a ktorý priamo vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica zo dňa 07. 01. 2019, č. 2921-14/2019-BB a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 12. 03. 2019, č. 38023-2/2019-Ba, a to, že nespĺňala zákonom požadovaný status manželky. Spornou otázkou, ktorou sa súd musel v konaní vysporiadať bolo, či žalovaná svojim konaním a rozhodnutím naplnila skutkovú podstatu nepriamej diskriminácie v sociálnom zabezpečení z dôvodu manželského a rodinného stavu, čo korešponduje s navrhovaným určovacím výrokom a v nadväznosti na tento záver rozhodnúť aj o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobkyňa sa namietanej diskriminácii bránila na základe totožnej právnej argumentácie aj v správnom konaní, vzhľadom na úzku prepojenosť žalobnej argumentácie s rozhodnutiami správnych orgánov a ich súdnym prieskumom súd zdôrazňuje, že v predmetnom konaní nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť a ústavnú konformnosť rozhodnutia žalovanej vydaného v správnom konaní, aj keď nevyklučuje, že naplnenie zákonom reprobovaného diskriminačného konania by sa pravdepodobne premietlo do rozhodnutia správnych súdov, a vec právne posudzuje z hľadiska naplnenia znakov diskriminačného konania.

6. Úvodom súd tiež uvádza, že jednou z foriem morálnej satisfakcie za porušenie zákazu diskriminácie, spadajúcu pod demonštratívny výpočet prostriedkov právnej ochrany uvedený v ust. § 9 ods. 2 ADZ, je požiadavka určenia, že namietaným komisívnym alebo omisívnym konaním došlo k naplneniu niektorej zo skutkových podstát diskriminácie. Nejedná sa pritom o určovaciu žalobu, ktorej úspech je aj po zmene procesného kódexu podmienený preukázaním naliehavého právneho záujmu, ale ide o *lex specialis* prípustný prostriedok právnej ochrany pred diskrimináciou (podporne viď napr. rozhodnutie NS SR s. zn. 5Cdo/257/2010).

7. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná neznevýhodnila v označenom postupe a rozhodovaní žalobkyňu v komparácii s inou osobou v porovnateľnej situácii, t. j. v postavení druhu/ družky. Žalobkyňa ako komparátor diskriminačného konania ani neoznačila iného jednotlivca, príp. skupinu osôb charakteristickú rovnakým postavením, v akom sa ona nachádzala v čase rozhodovania žalovanej o jej žiadosti. Diskrimináciu odvodzovala od nerovného zaobchádzania s osobami žijúcimi v neformálnom partnerskom vzťahu v porovnaní s osobami v manželskom stave. K znevýhodneniu, resp. nerovnému zaobchádzaniu podľa názoru súdu nedochádza, ak určitá skupina osôb, pre ktorú je charakteristický spoločný znak (v danom prípade postavenie druhu a družky), má odlišné práva z autonómnej vôle zákonodarcu sledujúcej nepochybne legitímny cieľ, ktorým je ochrana tradičnej rodiny založenej manželským zväzkom deklarovaná v čl. 1 zák. o rodine, čo zodpovedá negatívnej definícii nepriamej diskriminácie podľa § 2a ods. 3 AZ. Rovnaký prístup k posudzovaniu diskriminácie je možné vyvodiť aj z rozhodovacej činnosti ESLP, podľa ktorého nie každý rozdiel v zaobchádzaní bude predstavovať diskrimináciu v rozpore s ust. čl. 14 Dohovoru (napr. vo veci *Courten v. Veľká Británia* č. 4479/06 z 04. 11. 2008). Všeobecne známy rozdielny status partnerského a manželského spoluzitia má historické korene a vyplýva zo základov našej spoločnosti sledujúc už uvedený legitímny cieľ v podobe všestrannej ochrany manželstva ako jedinečného zväzku predstavujúceho základ tradičnej rodiny. Jedine manželstvo v intenciách právnej úpravy *de lege lata* požíva všestrannú ochranu, čo sa prejavuje okrem iného aj v štátnych dávkach sociálneho zabezpečenia. Účelom jednorazového odškodnenia je podľa dôvodovej správy k ZoSP preklenutie nepriaznivej finančnej situácie rodiny spôsobenej stratou príjmu poškodeného, čím sa má rodine umožniť prispôbiť zmeneným životným podmienkam. Pokiaľ preto zákonodarca zreteľne preferujúci manželstvo ako základ rodinného spoluzitia vylúčil druhu a družku z nároku na túto štátnu sociálnu dávku, nejaví sa tento postup za neprimeraný vo vzťahu k sledovanému cieľu a v rozpore so všeobecnou zásadou zákazu diskriminácie (obdobne viď rozsudok Súdneho dvora EÚ z 19. 12. 2019 vo veci C-460/18 P, predmetom ktorej bolo posúdenie, či odopretie nároku na pozostalostný dôchodok pozostalému dlhoročnému druhovi zakladá porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, a v ktorom súd vyslovil záver, že priznanie pozostalostného dôchodku závisí len od právnej povahy väzieb medzi dotknutou osobou a zosnulým úradníkom a vylúčenie druhu a

družky z tohto nároku sleduje legitímny cieľ a nezakladá porušenie práva na rovnaké zaobchádzanie, keď vo vzťahu k pozostalostnému dôchodku sa druh a družka nenachádzajú v porovnateľnej situácii so situáciou zosobášených osôb).

8. Diskrécia vnútroštátnej legislatívy v tejto otázke je plne rešpektovaná aj na úrovni Európskeho súdu pre ľudské práva či Súdneho dvora EÚ. Rovnaký názor v tejto otázke zaujal aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 14. 10. 2021, č. k. II. ÚS 481/2021-30, v ktorom s poukazom na vec Yigit vs. Turecko, uviedol, že ESĽP považuje právnu úpravu nárokov súvisiacich so sociálnymi dávkami, daňami, dedením a iné za takú, ktorá je v prípustných medziach autonómie jednotlivých štátov s dovetkom, že nevyplatenie jednorazového odškodnenia žalobkyni nemá žiaden diskriminačný vplyv na žiadne iné osoby (napr. na nezaopatrené deti). Iné nevyplýva ani z rozhodnutí, na ktoré poukazovala žalobkyňa, a ktoré vychádzali z rozdielneho skutkového stavu a vo svojej podstate sa v inom kontexte (t. j. nie vo vzťahu k štátom poskytovanej dávke sociálneho zabezpečenia) venovali vnímaniu pojmu „rodinný život a zväzok“ bez vysvetlenia pojmu manželstvo, manžel, manželka, ktoré sú nielen fakticky ale i právne odlišné termíny (napr. rozhodnutie NS SR s. zn. 10Szak/14/2017, ktoré rieši existenciu a výklad pojmu rodinný život ako skutkovú otázku zameranú na zodpovedanie toho, či je pre rodinný život nevyhnutná existencia manželského zväzku, rozhodnutie SD EÚ zo dňa 01. 04. 2008 vo veci C-267/06 Maruko v. Versorgungsanstalt der deutschen Bühnen rovnako nerieši analogickú situáciu, keď dopadá na diskrimináciu partnerov rovnakého pohlavia v porovnaní s heterosexuálnymi manželstvami a ani rozhodnutie Najvyššieho súdu Veľkej Británie vo veci Siobhan McLaughlin sa nevzťahuje na obdobnú skutkovú vec, keď právna úprava dávky je priamo naviazaná na nezaopatrené deti pozostalých vdov a základom pre porovnávanie bol prospech detí, ktoré sa narodili do manželského alebo rodinného stavu). Žalobkyňa tak celkom neopodstatnene a účelovo dáva do súvisu právo na rodinný život s nárokom na verejnú dávku sociálnej výpomoci.

9. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ (aj aktuálnej) vyplýva, že ak aj z hľadiska určitých aspektov môžu byť faktické zväzky a zákonné zväzky ako manželstvo podobné, nemôžu automaticky viesť k pripodobneniu jedného typu zväzku s druhým (viď napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 15. 04. 2010, Gualtieri/Komisia, C.485/08 P, rozhodnutie vo veci Horman v. Nemecko z 23. 02. 2010, č. 1289/09, rozhodnutie vo veci Shackell proti Veľkej Británii č. 45851/99 z 27. 04. 2000, Lindsay v. Veľká Británia č. 11089/84 z 11. 11. 1986, v ktorom uviedol, že postavenie manželských párov nie je porovnateľné s postavením nemanželských párov, v dôsledku čoho rozdiely v zaobchádzaní medzi nimi nie sú diskrimináciou v zmysle čl. 14 Dohovoru, ďalej rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-460/18 P zo dňa 19. 12. 2019). V rozsudku vo veci Burden proti Veľkej Británii č. 13378/05 z 29. 04. 2008 Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že manželstvo udeľuje osobám, ktoré do neho vstupujú osobitné postavenie chránené čl. 12 Dohovoru a podpora tohto zväzku prostredníctvom rôznych benefitov neprekračuje prípustnú mieru vlastnej právnej úvahy, ktorú majú jednotlivé zmluvné štáty. Absencia právne záväznej „dohody“ robí zo vzťahu nezobášaných párov fundamentálne iný zväzok nezávisle od doby jeho trvania.

10. Manželstvo je charakterizované prísnyim formalizmom a vytvára vysoký stupeň práv a povinností medzi manželmi a voľba manželského zväzku má nevyhnutne za každých okolností aj majetkový rozmer a súvisí s úsilím o právnu istotu a maximálnu ochranu partnera nielen v priebehu zväzku, ale aj po jeho ukončení. Právne dôsledky spojené s existenciou tohto právom uznaného zväzku muža a ženy sú premietnuté v právnych predpisoch rôznych právnych odvetví (Občiansky zákonník, zákon o rodine, Exekučný poriadok, zák. o sociálnom poistení a iné). Faktický zväzok druhu a družky a ich spolužitie nezodpovedá týmto charakteristickým znakom, nakoľko nie je predmetom záväzného právneho rámca (irelevantné je z tohto pohľadu citové puto a intenzita tohto vzťahu subjektívne vnímaná partnermi, na ktorú sa odvoláva aj žalobkyňa). Z rozhodnutí súdov, na ktoré poukazovala žalobkyňa, týkajúcich sa parciálnych otázok rodinného života a rodiny, bez dotyku s oblasťou sociálneho úrazového poistenia nevyplýval ani záver o tom, že ust. § 94 ZoSP nezodpovedá súčasným podmienkam spoločenského života.

11. Súd reflektuje potrebu modifikácie pozitivistického právneho prístupu k aplikácii zákonov, na ktorú sústavne vo svojej rozhodovacej činnosti upozorňuje aj Ústavný súd SR (viď napr. uznesenie ÚS SR III. ÚS 388/2018 zo dňa 16. 10. 2018, na ktoré poukazovala aj žalobkyňa), práve prostredníctvom ústavnokonformnej a teleologickej výkladovej metódy. Žalobkyňa vo svojej argumentácii však celkom opomína, že legitímnosť analógie a dotvárania práva zo strany súdov je podmienená medzerou normatívnej právnej úpravy a tieto výkladové metódy aplikácie práva nemajú byť prostriedkom na

výklad contra legem, resp. nemajú slúžiť k revidovaniu výsledkov zákonodarnej činnosti vyplývajúcich z nespokojnosti jednotlivca, príp. určitej skupiny osôb s úpravou de lege lata. Pokiaľ žalobkyňa takýmto spôsobom namieta, resp. naznačuje protiústavnosť § 94 ods. 1 ZoSP, tak súd v tejto súvislosti uvádza, že ÚS SR, v ktorého kompetencii je vysloviť rozpor zákona s Ústavou SR doposiaľ takýto záver nevyslovil a k takému záveru nedospel ani konajúci súd, a preto neinicioval postup podľa § 162 písm. b) CSP. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že Ústavný súd SR sa predmetnými námietkami žalobkyne vrátane ústavnej nekonformnosti právnej úpravy v danom prípade zaoberal a tieto v uznesení zo dňa 14. 10. 2021, s. zn. II. ÚS 481/2021-30 vyhodnotil ako nedôvodné, t. j. odobril právne závery súdov preskúmvajúcich rozhodnutie žalovanej, ktorým mala okrem iného porušiť zásadu rovnakého zaobchádzania.

12. Preferencia manželského zväzku zákonodarcom vo viacerých právnych odvetviach vrátane štátnych dávok sociálneho poistenia je pritom všeobecne známou skutočnosťou (notorieta) a bolo len na slobodnom rozhodnutí žalobkyne a nebohého U.. X., ktorí si museli byť vedomí tejto skutočnosti, v akom zväzku budú spolu žiť. Pokiaľ preto dobrovoľne žili takmer 19 rokov ako druh a družka bez potreby uzatvorenia manželského zväzku v spoločnosti uprednostňujúcej v určitých situáciách manželský zväzok pred neformálnym spolužitím, vedome prevzali na seba riziko „znevýhodnenia“ v prístupe k niektorým právam štátom cielene garantovaných len manželom. Inými slovami povedané základom rozdielného prístupu k žalobkyňi je ňou uprednostnená forma „voľného spolužitia“ s poškodeným, rozhodne nie svojvoľné diskriminačné konanie žalovanej pretavené do výroku zamietavého rozhodnutia. Potrebné je tiež uviesť, že žalobkyňa ako družka neparticipuje nielen na nároku na jednorazové odškodnenie, ale rovnako vzhľadom na jej postavenie ju nezaťažujú ani dlhy jej partnera, exekúciou nemožno pre ich existenciu postihnúť jej majetok atď. Súd sa rovnako stotožňuje s obranou žalovanej, že jej postup v súlade s platnou právnou úpravou (čo potvrdil vo svojich rozhodnutiach aj správny, kasačný a Ústavný súd SR, vrátane nemožnosti odklonu od výslovného znenia zákona v danom prípade) nemôže zakladať diskrimináciu z jej strany. Na uvedenom nič nemení ani žalobkyňou subjektívne vnímaný pocit krivdy majúci základ v údajnom diskriminačnom konaní žalovanej. Priznanie jednorazového odškodnenia totiž ako už bolo uvedené závisí od právnej (nie faktickej) povahy väzieb. Aj keď sa v niektorých rozmeroch (predovšetkým emocionálnych) javí kohabitácia a manželstvo ako podobné, resp. spodnateľné, nemožno spolužitie v mimomanželskom zväzku automaticky a bez ďalšieho zrovnoprávniť so zväzkom manželským. Na uvedenom závere súdu nič nemení ani žalobkyňou prezentovaný masívny progres vo fáze vývoja spoločenských vzťahov, na ktorý mal podľa nej zákonodarca „zabudnúť“ reflektovať. Súd pripúšťa, že spoločenské vzťahy prirodzene podliehajú vývoju a dochádza v ich oblasti k určitým posunom a zmenám v nazeraní na inštitút manželstva, avšak narozdiel od žalobkyne nateraz v spoločnosti nezaregistroval taký progres vedúci k zásadnej zmene náhľadu na tradičný inštitút manželstva. Navyiac reagovať na takéto zmeny neprináleží súdu, ktorý pôsobí ako orgán tvorby práva v zmysle čl. 4 CSP len v prípadoch zákonodarcom výslovne neupravených (čo nie je daný prípad), kedy právo dotvára za použitia inštitútu analógie, ale zákonodarcovi, do ktorého právomoci patrí prijímanie a zmena normatívnej právnej úpravy. Spôsob regulácie právnych vzťahov je na zákonodarcovi, ktorý v danom prípade taxatívny spôsobom bez akéhokoľvek náznaku nejasnosti, rozporuplnosti či neúplnosti stanovil okruh oprávnených osôb z úrazového poistenia pozostalého zamestnanca, medzi ktoré žalobkyňa, ktorá nikdy nebola v manželskom zväzku s poškodeným, nepatrí. Nakoniec možno súhlasiť so žalovanou aj v tom smere, že argumentácia žalobkyne vo svojej podstate napáda výsledok normotvornej činnosti zákonodarcu, ktorý subjektívne vníma ako diskriminačný a žalobkyňu degradujúci, čo ani v prípade osvojenia si jej právnej argumentácie by nezakladalo diskriminačné konanie žalovanej, ktorá nezodpovedá za výsledky normotvornej činnosti, naopak ako štátny orgán je limitovaná platným znením zákona (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Súd nesúhlasí ani s tvrdením žalobkyne, že jej individuálny záujem, t. j. záujem jednotlivca prevažuje nad verejným záujmom spoločnosti na ochranu jedinečného manželského zväzku.

13. Nakoľko žalobkyňa nepresvedčila súd o rovnakom postavení druhu/družky a zosobášených manželských párov na účely rozhodovania o sociálnej dávke jednorazového odškodnenia a neuviedla žiadne iné skutočnosti, z ktorých by bolo možné dôvodne usudzovať diskriminačné konanie žalovanej voči jej osobe z uvedeného diskriminačného znaku, súd jej žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol, a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku.

14. O procesnom návrhu na prerušenie konania súd nerozhodoval vzhľadom na vyjadrenie žalobkyne na pojednávaní, že na tomto návrhu netrvá, nakoľko medzičasom bolo o správnej žalobe, do právoplatného rozhodnutia o ktorej navrhovala prerušenie konania, právoplatne rozhodnuté.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa zásady úspechu v spore vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP, keď v konaní plne úspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni. Nakoľko však žalovanej žiadne trovy v konaní nevznikli a ich náhradu si z tohto dôvodu ani neuplatňovala, súd jej nárok na ich náhradu nepriznal. Rozhodnutím o nepriznaní nároku žalovanej na náhradu trov konania zároveň odpadá potreba samostatného rozhodnutia o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 02. 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018).

16. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa, ktorá žiada odvolací súd, aby rozsudok zmenil a jej žalobe vyhovel. Svoje odvolanie odôvodnila podľa § 365 ods. 1 písm. h/ a f/ CSP a ďalej tým, že so závermi súdu prvej inštancie o nedôvodnosti podanej žaloby a o údajnom neaktivovaní obráteného dôkazného bremena žalobkyňa nesúhlasí a vytyka napádanému rozsudku vadu nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď parametrom zamietnutia žaloby bolo to, že „žalobkyňa nepresvedčila súd o rovnakom postavení druhu/ družky a zosobášených manželských párov na účely rozhodovania o sociálnej dávke jednorazového odškodnenia“. Žalobkyňa namieta, že predmetom konania nebolo posúdenie toho, či je rovnaké postavenie druhu/družky a zosobášených manželským párov, ale predmetom právneho posúdenia zo strany súdu prvej inštancie malo byť to, či na úkor žalobkyne nedošlo k rozdielnemu zaobchádzaniu so Žalobkyňou oproti pozostalým jedincom po nebohých osobách, s ktorými boli títo jednotlivci zosobášení (pozostalá druh/družka vs. pozostalý manžel/manželka). V konaní bolo nesporne preukázané, že na úkor Žalobkyne došlo zo strany Žalovaného k rozdielnemu zaobchádzaniu so Žalobkyňou ako s pozostalou družkou oproti tomu ako by Žalovaný zaobchádzal s pozostalou manželkou, nakoľko Žalovaný nepriznal Žalobkyni nárok na jednorazové odškodnenie, ale pozostalým manželkám tento nárok priznáva. S poukazom na uvedené bolo úlohou súdu prvej inštancie právne posúdiť, či tento diferencovaný prístup Žalovaného má alebo nemá objektívne, rozumné a ústavné súladné zdôvodnenie. Žalobkyňa namieta, že napádaný Rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko v naznačenom smere nemá žiadne odôvodnenia a v tejto rovine sa súd vecou Žalobkyne vôbec nezaoberal. Súd nedôvodne a nesprávne (v rozpore s obsahom podanej žaloby) vytykal v bode 53. odôvodnenia napádaného Rozsudku, že Žalobkyňa ani len neoznačila komparátor diskriminačného konania, čo nie je pravdou, nakoľko z obsahu podanej Žaloby a ďalších písomných či ústnych vyjadrení Žalobkyne je jasne dané, akú skupinu označila Žalobkyňa ako komparátor a akým spôsobom Žalobkyňa vymedzila komparátor diskriminačného konania, preto aj v tomto smere je napádaný Rozsudok čo do skutkových a ako ja na to nadväzujúcich právnych záverov absolútne nesprávny a nezákonný. V konaní bolo na základe procesnej aktivity Žalobkyne nesporne preukázané, že jej vzťah s Nebohým bol v materiálnej rovine obsahovo totožný so vzťahom manželským. Žalobkyňa sa po smrti Nebohého nachádzala obsahovo (materiálne) v rovnakom postavení ako pozostalá manželka. Žalobkyňa nerozporuje, že vzťah druhu a družky vo všeobecnosti nemožno považovať za totožný (rovnocenný) so vzťahom manželským, ale v jednotlivých prípadoch vzťah druhu a družky môže mať intenzitu (kvalitu a obsah) manželského vzťahu, čo vždy závisí od individuálnych okolností tej-ktorej veci. Žalobkyňa v konaní detailne preukázala aký bol jej vzťah s Nebohým, pričom dĺžka a intenzita ich vzťahu sa ničím nelíšila od vzťahu manželského. Jediným rozdielom pri porovnaní Žalobkyne (pozostalá družka) oproti pozostalým manželkám je to, že Žalobkyňa nedisponuje sobášnym listom s Nebohým. Iný diferenciačný moment v prejednávanej veci neexistuje a nezistil ho ani konajúci súd. Žalobkyňa bola dlhoročnou životnou partnerkou a zároveň snúbenicou Nebohého, pričom s Nebohým spolu žili vo vzťahu viac ako 18 rokov, v ktorom si vzájomne a spoločne napomáhali pri napĺňaní životných potrieb vo všetkých sférach vzťahu (vrátane osobných potrieb ako aj starostlivosti o domácnosť za spoločného ekonomického hospodárenia). Žalobkyňa v konaní pred prvoinštančným súdom na podklade vykonaného dokazovania, podľa jej názoru, preukázala, že zo strany žalovaného na podklade Rozhodní Žalovaného došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení, v zmysle ust. § 5 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 2 písm. a/ antidiskriminačného zákona, z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu Žalobkyne, keď nepriznal Žalobkyni nárok na jednorazové odškodnenie v zmysle § 94 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“). Podľa názoru Žalobkyne boli podľa § 94 ods. 1 ZoSP (v spojení s ústavnokonformným a euro-konformným výkladom) naplnené všetky podmienky na to, aby došlo k priznaniu nároku na jednorazové odškodné podľa § 94 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pričom súd prvej

inštancie v napadnutom Rozsudku vec neprávne právne posúdil a tieto podmienky vyložil nesprávne, teda nie ústavno-konformne a nie eurokonformne. Podľa § 94 ods. 1 zákona o sociálnom poistení: „Manžel, manželka a nezaopatrované dieťa poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, majú nárok na jednorazové odškodnenie.“ V tejto súvislosti Žalobkyňa poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 155/2017 v zmysle ktorého: „Orgánom verejnej moci nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho- ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu. Za situácie, keď nejednoznačnosť vecou dotknutého ustanovenia právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre všeobecné súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Navyše oprávnenie všeobecných súdov namietat' nesúlad všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou (viď čl. 144 ods. 2 ústavy) prehľbuje ich užšiu viazanosť k ústavne súladnému výkladu každého zákona týkajúceho sa ich rozhodovacej činnosti. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (m.m. sp. zn. II. ÚS 50/01). Interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 142/2015 z 10. marca 2015) Prvoinštančný súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom Žalovaného, ktoré vo svojej podstate aj prebral za svoje, kedy vyslovil, že Žalobkyni nie je možné priznať status oprávnenej osoby v zmysle § 94 ZoSP. Súd vo svojej argumentácii sa opiera o možnosť voľby, keby sa Žalobkyňa s Nebohým rozhodli spoločne žiť v partnerskom vzťahu, pričom je na ich slobodnom rozhodnutí či manželstvo uzatvorí alebo nie. Prvoinštančný súd ďalej prezentuje a vyjadruje názor, že manželstvo požíva ochranu nad rámec právnej ochrany jednotlivca, Je viac než zrejmé (bod 15 odôvodnenia rozhodnutia a iné). Zo strany Žalobkyne je nutné poukázať, že manželský zväzok Žalobkyňa s Nebohým uzatvorit' plánovali, boli snúbenec a snúbenica. K uzatvoreniu manželského zväzku nedošlo výlučne z dôvodu smrteľného pracovného úrazu Nebohého. V rámci samotného konanie je si nutné uvedomiť, že v individuálnych okolnostiach tejto veci dochádza k diskriminácii Žalobkyni, lebo ak by smrteľný úraz Nebohého nenastal, tak by dnes bola Žalobkyňa manželkou Nebohého. Žalobkyňa sa nesnaží polemizovať a hypoteticky nazerať do budúcnosti, naopak ale si je vedomá toho, že v prípade, ak by sa smrteľný úraz stal niektoľko mesiacov neskôr bolo by na ňu nazerané inak, pričom by sa stále jednalo o vzťah, ktorý by trval takmer 19 rokov a Žalobkyňa by toho času rovnako stratila jej osobu najbližšiu (životného partnera). Žalobkyňa neudržiava vzťah s deťmi a kamarátky nemá. Podľa § 3 ods. 1 Antidiskriminačného zákona platí, že „Každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.“ Výklad zákona (ust. § 94 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení) by sa podľa názoru Žalobkyne nemal striktnie pridržiavať len jazykového (gramatického) výkladu a doslovného znenia zákona, ktoré nereflektuje okolité spoločenské, sociálne, politické a iné zmeny, ktoré medzičasom nastali od jeho prijatia. Prvoinštančný súd sa razantne vyhol zohľadniť okrem jazykového výkladu znenia zákona, aj ďalšie formy výkladu, a to najmä euro-konformný výklad, ústavno-konformný výklad, ako aj teleologický výklad a historický výklad. Reštriktívny výklad použitý súdom prvej inštancie sa javí ako rozporný so základnými právami a slobodami, kedy súd rozhodol na podklade jeho úvahy izolovane a formalisticky bez bližšej argumentácie. V konaní pred Žalovaným o nároku Žalobkyne došlo k diskriminácii Žalobkyne, a to práve z dôvodu postavenia druh - družka, napriek skutočnosti že prvoinštančný súd mal preukázané, že vzťah medzi Nebohým a Žalobkyňou, síce nebol vzťahom manželským, ale vykazoval všetky materiálne znaky manželstva a to v priebehu 18 rokov, kedy prevažná časť manželstiev toho času toľko rokov spolu ani nevydrží. Samotný súd v prvoinštančnom rozhodnutí nepopiera, že vzhľadom na predložené dôkazy bol medzi Žalobkyňou a Nebohým pevný partnerský zväzok (odôvodnenie bod 13 odôvodnenia Rozsudku), no naproti tomu súd nezistil znaky diskriminácie vo veci Žalobkyne. V zmysle uvedeného je nutné vyzdvihnúť, že na vzťah Žalobkyne a Nebohého sú nepochybne aplikovateľné a sa naň vzťahujú ust. čl. 8 a čl. 12 Dohovoru, ako aj čl. 7 Charty základných práv Európskej únie, čo znamená, že na takýto vzťah spadá do pôsobnosti práva na rodinný život v zmysle medzinárodných zmlúv. Z pohľadu Žalobkyne predstavuje Rozsudok prvoinštančného súdu pokračujúcu formu nepriamej diskriminácie, nakoľko nedochádza, resp. konštantne ako počas celého konania je opomínaná argumentácia Žalobkyne. Zo strany konajúceho súdu na prvom stupni nebolo v žiadnom rozsahu akceptované a pochopené, aký vzťah bol medzi Nebohým a Žalobkyňou. Zo strany prvoinštančného súdu dochádza k opomenutiu, že vzťah medzi Nebohým a Žalobkyňou vykazoval v

materiálnej rovine všetky znaky manželstva, pričom ich vzťah mal byť v zmysle všetkých okolností, nielen zo subjektívneho hľadiska Žalobkyne, ale vzhľadom na preukázané skutočnosti, považovaný za vzťah, ktorý je možné subsumovať pod ustanovenie § 94 ZoSP. Žalobkyňa poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.09.2017, sp. zn. 10Szak/14/2017. Žalobkyňa na náklade napádaného Rozsudku má za to, že hlavným dôvodom pre nepriznanie žalobou požadovaného nároku je nesprávne identifikovanie postavenia Žalobkyne v samotnom konaní, kde sa prvoinštančný súd stotožnil s názorom Žalovaného, a to tak, že Žalobkyňa v zmysle § 94 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení nie je oprávnená na uplatnenie žalobou požadovaných nárokov. Pri prijatí tohto názoru, prvoinštančný súd nezohľadnil, priam až prihladnuť odmietol pri výklade ustanovenia § 94 ods. 1 ZoSP ústavno- konformný a euro- konformný výklad s poukazom na čl. 8 Dohovoru a na čl. 7 Charty základných práv Európskej únie, ktoré sa Žalobkyňa výslovne domáhala v podanej Žalobe ako aj v jej nadväzujúcich vyjadreniach. Argumentácia súdu prvej inštancie, že súd nepopiera prednosť rozhodnutí ESĽP pred vnútroštátnym právom, avšak neguje, že inkorporácia sekundárneho práva nie je úlohou Sociálnej poisťovne, ale zákonodarcu je čiastočne zavádzajúca. Žalobkyňa má za to, že právne závery ustálenej judikatúry ESĽP a SD EÚ je priamo aplikovateľná je vec Žalobkyne, pričom miera inkorporácie do nášho právneho poriadku v tomto smere nie je rozhodujúca, nakoľko aplikácia práva musí byť spravodlivá a práve súd je tým orgánom, ktorý by mal zmäčkovať tvrdosť zákona v individuálnych situáciách a vždy by mal hľadať spravodlivé usporiadanie právnych vzťahov. Súd prvej inštancie podľa názoru Žalobkyne dospel k nesprávnym právnym záverom, ktoré vyústili do zamietnutia žaloby Žalobkyne preto, lebo na vec Žalobkyne súd aplikoval izolovaným a formálnym spôsobom iba prísne reštriktívny výklad ust. § 94 ods. ZoSP, pričom súd nepostupoval euro- konformne a ústavno- konformne. Žalobkyňa mala legitímne očakávanie, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, k čomu však nedošlo. Žalobkyňa poukazuje (za použitia výkladu per analogiam a výkladu e- ratione legis) na prípad týkajúci sa diskriminácie odvovelej partnerky založený na rodinnom stave o ktorom rozhodoval Najvyšší súd Veľkej Británie. Žalobkyňa sa dôvodne domnieva, že tento rozsudok Najvyššieho súdu Veľkej Británie právne a skutkovo relevantný a z toho aplikovateľný na tento prípad v súvislosti na euro- konformný výklad a aplikáciu práva v súlade s Dohovorom. Žalobkyňa vytýka súdu, že neprihliadol ani na to, že Žalobkyňa nebola úspešná v žiadnom zo správnych konaní (vrátane konaní v správnom súdnictve), ktoré Žalobkyňa iniciovala za účelom uspokojenia jej nárok. Súd namiesto toho, aby zmiernil tvrdosť zákona a našiel spravodlivé usporiadanie právnych vzťahov a situácie, v ktorej sa Žalobkyňa v dôsledku smrti Nebohého ocitla, súd aplikoval na úkor Žalobkyne reštriktívny výklad zákon a žalobu Žalobkyne zamietol, pričom neúspech Žalobkyne v správnych konaniach vyložil na jej úkor. Z odôvodnenia napádaného Rozsudku je zrejmé, že súd vo veci Žalobkyne nesprávne poňal vymedzenie formy diskriminácie Žalobkyne, pričom súd absolútne prekvapivo vytkol Žalobkyňu, že v rámci svojej argumentácie ani len neaktivovala tzv. obrátené dôkazné bremeno, pričom toto súd nikdy neuviedol v rámci predbežného právneho posúdenia sporu. Na túto skutočnosť súd Žalobkyňu neupozornil a na pojednávaní toto súd sporovým stranám nepredniesol, preto je napádaný Rozsudok čo do právneho posúdenia pre Žalobkyňu totálne prekvapivý, nakoľko súd nikdy ani len nenaznačil, že v konaní nedošlo k aktivácii tzv. obrátené dôkazného bremena. S touto skutočnosťou mala byť Žalobkyňa zo strany konajúceho súdu oboznámená a malo byť Žalobkyňu umožnené uplatniť v tomto smere ďalšie prostriedky procesného útoku na preukázanie dôvodnosti jej nároku. Žalobkyňa mala za to, že táto skutočnosť (či došlo alebo nedošlo k aktivácii obráteného dôkazného bremena) nebola sporná, pričom Žalobkyňa mala za to, že túto otázku súd predbežne vyhodnotil v prospech Žalobkyne a nie v jej neprospech. Žalobkyňa v rámci predbežného právneho posúdenia nebolo zo strany konajúceho súdu upozornená ani na údajnú absenciu vymedzenia tzv. komparátoru diskriminačného konania, kedy Žalobkyňa mala za to, že táto otázka je nesporná, keď Žalobkyňa namietala svoju diskrimináciu v rovine pozostala družka, ktorá nemá nárok na predmetnú štátnu sociálnu dávku oproti pozostalej manželke, ktorá má nárok na predmetnú štátnu sociálnu dávku. Nevedno prečo súd prvej inštancie neskúmal vec Žalobkyne neskúmal touto optikou, ale na vec nazeral tak, že žiadnej pozostalej družke zákon nepriznáva predmetnú štátnu dávku, preto nemôže byť Žalobkyňa diskriminovaná, nakoľko so Žalobkyňou sa konalo ako by sa konalo s inou družkou. Toto možno nazvať ignoráciou individuálnych okolností vzťahu Žalobkyne s Nebohým, pričom tento vzťah nebol obyčajným vzťahom druha a družky, ale išlo o vzťah, ktorý malo obsahovo v materiálnej rovine intenzitu a obsah manželského vzťahu, pričom komparátor diskriminačného konania zo strany Žalovaného bol v Žalobe jasne vymedzený. Z dôvodov vyššie uvedených sú právne závery prvoinštančného súdu v bode 49. odôvodnenia napádaného Rozsudku vecne a právne nesprávne. Žalobkyňa má za to, že počas konania súdu nielen prezentovala, ale aj predkladala objektívne skutočnosti, ktoré preukazovali jej tvrdenia, pričom boli v početnej miere doplnené judikatúrou medzinárodných inšancií, ktoré sú pre Slovenskú republiku právne záväzné, čím

sa aktivovalo tzv. obrátené dôkazné bremeno Žalovaného, ktoré však Žalovaný vôbec neuniesol, čo súd prvej inštancie pri vydávaní napádaného Rozsudku vôbec nebral na zreteľ. ESLP považuje rovnako rodinný stav za osobnú charakteristiku zahrnutú do pojmu „iné postavenie“. Napríklad v prípade Šerife Yigit proti Turecku [GC] z roku 2010 ESLP uviedol, že neexistencia manželského zväzku medzi dvoma rodičmi je jedným z aspektov osobného „postavenia“, ktoré môže byť zdrojom diskriminácie zakázanej článkom 14 Dohovoru (§ 79).

17. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

18. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP).

19. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

20. Podľa § 11 ods. 1 Antidiskriminačného zákona konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“).

21. Podľa § 11 ods. 2 Antidiskriminačného zákona žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca predloží súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

22. Z obsahu textu § 11 Antidiskriminačného zákona je evidentné, že dôkazné bremeno neťaží len a výlučne žalovanú stranu, ale ťaží aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno ohľadne skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, resp. zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je jeho rasa, či etnická príslušnosť (pôvod). Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania. Uvedenú postupnosť prechodu dôkazného bremena zo žalobcu na žalovaného je potrebné pokladať za zrejmu a nespornú. To, či žalobca v takomto spore unesie svoje dôkazné bremeno, záleží od výpovednej hodnoty ním predložených dôkazných prostriedkov. Strana žalobcu je preto na prvom mieste povinná preukázať „zásah na prvý pohľad“ (prima facie), nepostačuje iba samotné tvrdenie žalobcu, či jeho vnútorné presvedčenie alebo vlastný pocit o takomto zásahu. Z uvedeného potom vyplýva, že predložené dôkazné prostriedky by mali mať takú výpovednú hodnotu, aby preukazovali existujúce objektívne okolnosti daného prípadu, pri ktorých bude možné už na prvý pohľad (prima facie) prijať záver o porušení zásady rovnakého zaobchádzania (t.j. o zásahu). Zároveň musí žalobca tvrdiť, že k nerovnakému zaobchádzaniu došlo v dôsledku pohnútky žalovaného o rasovej, či etnickej príslušnosti žalobcu; pohnútku (resp. motív) konania žalovaného žalobca nedokazuje. Ak žalobca nepreukáže, že s ním bolo zaobchádzané neobvyklým spôsobom, teda znevýhodňujúcim spôsobom (t.j. diskriminačne), nemôže byť v spore úspešný.

23. V nadväznosti na uvedené sa odvolací súd musel stotožniť s právnym názorom súdu prvej inštancie a nevyhovieť námietke žalobkyne o tom, že žalobkyňa neprezentovala súdu objektívne skutočnosti vzbudzujúce už na prvý pohľad domnienku o vzniku nerovnakého zaobchádzania a teda nenastal prechod obráteného dôkazného bremena na žalovaného. Ako už bolo súdom prvej inštancie uvedené, k diskriminačnému správaniu neodchádza, pokiaľ určitá skupina osôb, ktorí sa dobrovoľne rozhodnú žiť v neformálnom partnerskom vzťahu v komparácii s osobami žijúcimi ako manželia. V tomto smere sa odvolací súd plne stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že k znevýhodneniu,

resp. nerovnému zaobchádzaniu podľa názoru súdu nedochádza, ak určitá skupina osôb, pre ktorú je charakteristický spoločný znak (v danom prípade postavenie druhu a družky), má odlišné práva z autonómnej vôle zákonodarcu sledujúcej nepochybne legitímny cieľ, ktorým je ochrana tradičnej rodiny založenej manželským zväzkom deklarovaná v čl. 1 zák. o rodine, čo zodpovedá negatívnej definícii nepriamej diskriminácie podľa § 2a ods. 3 AZ. Rovnaký prístup k posudzovaniu diskriminácie je možné vyvodiť aj z rozhodovacej činnosti ESLP, podľa ktorého nie každý rozdiel v zaobchádzaní bude predstavovať diskrimináciu v rozpore s ust. čl. 14 Dohovoru (napr. vo veci Courten v. Veľká Británia č. 4479/06 z 04. 11. 2008). Všeobecne známy rozdielny status partnerského a manželského spolužitia má historické korene a vyplýva zo základov našej spoločnosti sledujúc už uvedený legitímny cieľ v podobe všestrannej ochrany manželstva ako jedinečného zväzku predstavujúceho základ tradičnej rodiny. Jedine manželstvo v intenciách právnej úpravy de lege lata požíva všestrannú ochranu, čo sa prejavuje okrem iného aj v štátnych dávkach sociálneho zabezpečenia. Účelom jednorazového odškodnenia je podľa dôvodovej správy k ZoSP preklenutie nepriaznivej finančnej situácie rodiny spôsobenej stratou príjmu poškodeného, čím sa má rodine umožniť prispôbiť zmeneným životným podmienkam. Pokiaľ preto zákonodarca zreteľne preferujúci manželstvo ako základ rodinného spolužitia vylúčil druhu a družku z nároku na túto štátnu sociálnu dávku, nejaví sa tento postup za neprimeraný vo vzťahu k sledovanému cieľu a v rozpore so všeobecnou zásadou zákazu diskriminácie (obdobne viď rozsudok Súdneho dvora EÚ z 19. 12. 2019 vo veci C-460/18 P, predmetom ktorej bolo posúdenie, či odopretie nároku na pozostalostný dôchodok pozostalému dlhoročnému druhovi zakladá porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, a v ktorom súd vyslovil záver, že priznanie pozostalostného dôchodku závisí len od právnej povahy väzieb medzi dotknutou osobou a zosnulým úradníkom a vylúčenie druhu a družky z tohto nároku sleduje legitímny cieľ a nezakladá porušenie práva na rovnaké zaobchádzanie, keď vo vzťahu k pozostalostnému dôchodku sa druh a družka nenachádzajú v porovnateľnej situácii so situáciou zosobášených osôb).

24. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalovanému zo súdneho spisu žiadne trovy konania nevyplyvajú a teda súd mu ich náhradu s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania nepriznal (v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.02.2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018).

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP, § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).